

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Jana Vyklického a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **J. H.**, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Brno, Masarykova 427/31, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 8. 2014, č. j. 20174/14/5000-14401-700796, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 6. 10. 2015, č. j. 31 Af 93/2014 - 75,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Krajský soud v Hradci Králové (dále „krajský soud“) usnesením ze dne 6. 10. 2015, č. j. 31 Af 93/2014 - 75, nepřiznal žalobci (dále „stěžovatel“) osvobození od soudních poplatků (výrok I.), zamítl jeho návrh na ustanovení advokáta (výrok II.), vyzval žalobce, aby zaplatil soudní poplatek za žalobu ve výši 3.000 Kč (výrok III.), zamítl návrh na přiznání odkladného účinku žaloby (výrok IV.) a výrokem V. stěžovateli uložil, aby zaplatil soudní poplatek za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě.

Krajský soud shrnul, že je mu z jiných řízení známo, že stěžovatel je vlastníkem rozsáhlého nemovitého majetku, a že přes výzvu soudu neposkytl jiné údaje o svých poměrech. Shrnul, že z odpovědí žalobce lze jen dovodit, že pobírá minimální mzdu a neuvedl, jaké překážky mu brání v získání lépe placené práce. Pokud jde o vyživovací povinnost k dceři, soud z podání stěžovatele nezjistil, zda a v jaké částce na nezletilou přispívá její matka. Doložené náklady na pořízení chodítka byly navíc vynaloženy již v roce 2011. Tyto náklady stěžovatel prokázal „proforma fakturou“, která není dokladem o zaplacení v ní uvedené částky, nýbrž předchází skutečný účetní doklad. Návrh na přiznání odkladného účinku krajský soud zamítl, neboť stěžovatel neuváděl žádné konkrétní důvody, relevantní z hlediska ustanovení § 73 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

Usnesení krajského soudu poté stěžovatel napadl kasační stížností z důvodů podle §103 odst. 1 písm. a) až e) s. ř. s. Požádal taktéž o přiznání odkladného účinku kasační

stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s., o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce.

Usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2015, č. j. 3 As 236/2015 – 9, byly návrhy stěžovatele na osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce zamítnuty. Stěžovatel byl zároveň vyzván, aby ve stanovených lhůtách doplnil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti i samotnou kasační stížnost o jednotlivé důvody a jejich bližší konkretizaci.

Stěžovatel následně dne 8. 1. 2016 znovu požádal Nejvyšší správní soud o ustanovení zástupce z řad advokátů a o osvobození od soudních poplatků. Uvedl, že má důvodně za to, že vzhledem k jeho poměrům u něho objektivně byly a jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a že jsou zde předpoklady, aby mu byl ustanoven zástupce z řad advokátů, protože je to nezbytné k ochraně jeho práv. K návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvedl pouze tolik, že výkon nebo jiné právní následky napadeného rozhodnutí by pro něj znamenaly nenahraditelnou újmu a přiznání odkladného účinku se nedotkne nepřiměřeným způsobem nabytých práv třetích osob a není v rozporu s veřejným zájmem. Stěžovatel současně navrhl zrušení ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. a taktéž právní úpravy placení soudního poplatku za kasační stížnost. Důvody kasační stížnosti stěžovatel žádným způsobem nedoplnil.

Nejvyšší správní soud ve zmíněném usnesení ze dne 4. 12. 2015, č. j. 3 As 236/2015 – 9, i s poukazem na související judikaturu (usnesení rozšířeného senátu zdejšího soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19) vyložil, že nyní posuzované návrhy stěžovatele nepodléhají poplatkové povinnosti a neplatí zde ani povinnost zastoupení advokátem. Taktéž konstatoval, že je v možnostech samotného stěžovatele v probíhajícím řízení svá práva dostatečně hájit. Vzhledem k tomu samotná žádost o osvobození od soudních poplatků pozbývá svého smyslu. Navíc je třeba konstatovat, že z hlediska splnění podmínek § 35 odst. 8 s. ř. s. pro ustanovení zástupce stěžovateli je významné, že stěžovatel v pozdějších žádostech o osvobození od soudních poplatků netvrdil žádnou změnu svých výdělkových a majetkových poměrů. Pokud se jedná o důsledky této skutečnosti, poukazuje Nejvyšší správní soud na situaci, kterou se zabýval Ústavní soud v nálezu ze dne 20. 1. 2010, sp. zn. I. ÚS 1439/09. Ústavní soud tehdy mimo jiné konstatoval, že „*o podané žádosti o osvobození od soudního poplatku musí být rozhodnuto dříve, než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví. Toto obecné pravidlo má své výjimky, neboť jeho mechanické uplatňování by mohlo v některých případech vést ke zbytečnému prodlužování řízení opakovaním stále stejných žádostí a rozhodnutí o nich. O opakované žádosti o osvobození od soudního poplatku v rámci jednoho řízení je tedy soud povinen rozhodnout jen v případě, že tato žádost obsahuje nové, dříve neuplatněné skutečnosti, zejména došlo-li ke změně poměrů účastníka řízení (srovnej např. usnesení Ústavního soudu ze dne 14. 10. 2004, č. j. III. ÚS 404/04, dostupné na www.nalus.cz).*“ Proto nebylo povinností Nejvyššího správního soudu ani v nyní posuzované věci o opětovné žádosti o osvobození od soudních poplatků samostatně rozhodovat. Takový postup by vedl jen ke zbytečnému prodlužování řízení.

Nejvyšší správní soud dále posoudil přípustnost kasační stížnosti. Krajský soud v Hradci Králové výroky III. a V. napadeného usnesení, vyzval stěžovatele k zaplacení soudních poplatků (za návrh na přiznání odkladného účinku žalobě a za žalobu). Těmito

výroky tedy pouze upravil vedení řízení. Proti takovým rozhodnutím je ovšem kasační stížnost nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s. Výrokem IV. napadeného usnesení dále krajský soud zamítl návrh stěžovatele na přiznání odkladného účinku žalobě. Právní účinky tohoto rozhodnutí pominou nejpozději samotným rozhodnutím o věci. Svou povahou se tedy jedná o dočasné rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost nepřipustná ve smyslu § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. (srovnej usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2004, č. j. 5 As 42/2004 – 172).

Kasační stížnost je tak přípustná pouze proti výrokům I. a II. napadeného usnesení (proti zamítnutí osvobození od soudních poplatků a zamítnutí návrhu na ustanovení advokáta). Stěžovatel však v kasační stížnosti konkrétně nespecifikoval, z jakého důvodu kasační stížnost podal. Tuto vadu neodstranil ani v dodatečné lhůtě k výzvě Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2015, č. j. 3 As 236/2015 – 9. Kasační stížnost tak stále vykazuje vady, které brání jejímu projednání, neboť Nejvyšší správní soud je rozsahem a důvody kasační stížnosti vázán (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

Z posledně uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 37 odst. 5 s. ř. s., ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s., aniž z důvodu procesní ekonomie předtím rozhodl o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O dalších podnětech, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti, uvážil Nejvyšší správní soud následovně. Vycházel přitom z judikatury Ústavního soudu, který se obdobnými podněty resp. návrhy pravidelně zabývá v řízení o ústavní stížnosti. Ústavní soud vyložil, že účelem a smyslem povinného zastoupení je primárně zájem na tom, aby se účastníkovi v těchto specifických typech řízení dostalo kvalifikované právní pomoci, aby jeho podání vyhovovalo především formálním požadavkům na ně kladeným. Účelem povinného zastoupení je rovněž ochrana soudního systému proti zahlcení množstvím nekvalifikovaných a zjevně neopodstatněných podání (srovnej například usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 10. 2009, sp. zn. III. ÚS 473/09). Ústavní soud také zdůraznil, že uvedenou úpravou je v soudním řízení zajištěna tzv. rovnost zbraní v řízení o mimořádném opravném prostředku, kdy proti účastníkovi stojí správní orgán, za který zpravidla jedná odborně kvalifikovaný zaměstnanec s právnickým vzděláním (srovnej usnesení Ústavního soudu ze dne 29. 9. 2005, sp. zn. III. ÚS 222/05). Z uvedených důvodů nepovažuje Nejvyšší správní soud zbývající podněty stěžovatele za relevantní a nenachází žádný důvod iniciovat u Ústavního soudu řízení o zrušení zpochybňovaných ustanovení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle něhož žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jestliže byla kasační stížnost odmítnuta.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 27. ledna 2016

Vlašín
senátu

JUDr. Jaroslav
předseda